

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Ured za ljudska prava i
prava nacionalnih manjina

Zapisnik

s 4. sastanka Radne skupine za izradu Nacrta Akcijskog plana zaštite i
promicanja ljudskih prava 2024. – 2025. i Nacrta Akcijskog plana suzbijanja
diskriminacije 2024. – 2025.

održanog 3. studenog 2023. godine

studeni 2023.

Nazočni članovi i zamjenici članova Radne skupine¹:

Četvrtom sastanku Radne skupine za izradu Nacrta Akcijskog plana zaštite i promicanja ljudskih prava i Nacrta Akcijskog plana suzbijanja diskriminacije 2024. – 2025. (u daljnjem tekstu: Radna skupina) nazočili su:

- zamjenica voditelja Radne skupine: mr. sc. Klaudija Kregar Orešković;
- tajnica Radne skupine: Maja Šekelja;
- članovi i zamjenici članova Radne skupine s pravom glasa:
 1. Katarina Adžić, Ministarstvo obrane
 2. Ivan Božić, Ministarstvo kulture i medija
 3. Jasmina Buljan Culej, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
 4. Fadila Gracin, Ministarstvo turizma i sporta
 5. Vesna Pavković Puškarić, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
 6. Snježana Kadić, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
 7. Marina Kovačević, Autonomna ženska kuća
 8. Ana Krmek, Ured zastupnice Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava
 9. Martina Krnić, Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova
 10. Zlatkica Marinković Danilović, Ministarstvo hrvatskih branitelja
 11. Daniel Martinović, Dugine obitelji
 12. Dragana Milunić Pakozdi, Ministarstvo pravosuđa i uprave
 13. Ivan Novosel, Kuća ljudskih prava
 14. Gordana Obradović Dragišić, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU
 15. Marko Paškvan, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
 16. Marija Pederin, Ministarstvo zdravstva
 17. Mira Pekeč-Knežević, Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom
 18. Jelena Princivali, Ured za udruge
 19. Jana Radić, Hrvatska zajednica županija
 20. Julijana Radnić, Središnji državni ured za demografiju i mlade
 21. Debora Radolović, predstavnica akademске zajednice
 22. Nemanja Relić, Ured potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske
 23. Sanja Salkić, Ured pučke pravobraniteljice
 24. Cvijeta Senta, Centar za mirovne studije
 25. Mirna Slaviček Pešut, Ured pravobraniteljice za djecu
 26. Ana Sučić Ivanjko, Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike
 27. Lidija Suman, Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva
 28. Vesna Štefančić Martić, Hrvatski zavod za javno zdravstvo
 29. Mihovil Štimac, Ministarstvo poljoprivrede
 30. Vesna Teršelić, Documenta
 31. Snježana Vasiljević, posebna savjetnica potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske
 32. Dubravka Vukoja, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja
 33. Nikola Zdunić, Ured za ravnopravnost spolova
 34. Ivana Zelić, Ministarstvo unutarnjih poslova

¹ Izrazi koji se koriste u ovom zapisniku, a koji imaju rodno značenje bez obzira na to jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način i muški i ženski rod

Sastanku su, zajedno s prisutnim članovima, nazočili i sljedeći zamjenici članova Radne skupine:

1. Vesna Ivanović, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine
2. Dominik Karić, Ured za ravnopravnost spolova
3. Romana Kuzmanić Oluić, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
4. Hajdi Milivojević, Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike
5. Marijana Pavlić, Ministarstvo zdravstva
6. Ana Šutalo, Ministarstvo unutarnjih poslova

Ustanovljeno je kako je prisutan dovoljan broj članova i zamjenika članova Radne skupine i utvrđen je kvorum za održavanje sastanka.

Sastanku nisu nazočili predstavnici s pravom glasa Ministarstva znanosti i obrazovanja, Centra za mir, nenasilje i ljudska prava, Udruge gradova u Republici Hrvatskoj, Saveza udruga za autizam te Srpskog narodnog vijeća.

Osim članova i njihovih zamjenika, na sastanku su sudjelovale Katarina Coh iz Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Ana Marković iz Ministarstva znanosti i obrazovanja i Mirela Balint iz Ministarstva pravosuđa i uprave.

Sastanak je održan prema sljedećem Dnevnom redu:

10:30 - 10:35	Uvodno obraćanje i glasanje o Dnevnom redu
10:35 - 10:50	Zaprimaljeni komentari/obrazloženja na naknadno zaprimljene prijedloge aktivnosti
10:50 - 11:10	Rasprava
11:10 - 11:25	Predstavljanje Trećeg nacrt-a Akcijskih planova
11:25 - 11:45	Rasprava
11:45 - 12:00	Informacija o dalnjim koracima i zatvaranje sastanka

Točka 1. Uvodno obraćanje i glasanje o Dnevnom redu

Četvrti sastanak Radne skupine započeo je u 10:30 sati, 3. studenog 2023. godine, a održan je u virtualnom obliku, putem komunikacijske platforme Microsoft Teams. Sastanak je vodila zamjenica ravnateljica Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina (u dalnjem tekstu: Ured), Klaudija Kregar Orešković, u svojstvu zamjenice voditelja Radne skupine (u dalnjem tekstu: zamjenica voditelja).

Nakon pozdravnih riječi zamjenica voditelja je predstavila Prijedlog dnevnog reda kao i predložila njegovo usvajanje budući da na isti nisu zaprimljeni komentari ili prijedlozi nadopune. Dnevni red je jednoglasno usvojen.

Po usvajanju Dnevnog reda, zamjenica voditelja je najavila drugu točku Dnevnog reda te se zahvalila svim članovima Radne skupine na doprinosu u izradi Trećeg Nacrt-a Akcijskog plana zaštite i promicanja ljudskih prava 2024. – 2025. i Trećeg Nacrt-a Akcijskog plana suzbijanja diskriminacije 2024. – 2025. (u dalnjem tekstu: Treći Nacrt) i dostavljenim očitovanjima na zaprimljene prijedloge aktivnosti.

Potom je zamolila Katarinu Coha, voditeljicu Službe za ljudska prava, da predstavi zaprimljene komentare/obrazloženja na naknadno zaprimljene prijedloge aktivnosti koji su prije sastanka dostavljeni članovima i zamjenicima članova Radne skupine.

Točka 2. Zaprimljeni komentari/obrazloženja na naknadno zaprimljene prijedloge aktivnosti

Na početku izlaganja Katarina Coha je navela da će predstaviti prijedloge aktivnosti zaprimljene nastavno na održan 3. sastanak Radne skupine, odnosno pregled njihovog statusa u odnosu na Treći Nacrt. Kako je ranije spomenuto, sva zaprimljena očitovanja na prijedloge aktivnosti su prije sastanka dostavljena članovima i zamjenicima članova Radne skupine te se neće ulaziti detaljno u njihov sadržaj.

Također, naglasila je kako zbog već određenog datuma održavanja sastanka Radne skupine na prijedloge aktivnosti koji su pristigli izvan roka nije bilo moguće zatražiti očitovanja nadležnih tijela državne uprave, a do početka sastanka nisu niti zaprimljena očitovanja na sve ranije dostavljene prijedloge aktivnosti.

Zatim se osvrnula na pregled i status dodatno upućenih prijedloga aktivnosti po Posebnim ciljevima. Od ukupno zaprimljenog 61 prijedloga aktivnosti, potpuno ili djelomično je prihvaćeno 26 prijedloga. Najviše je prihvaćenih ili djelomično prihvaćenih prijedloga aktivnosti u Posebnom cilju 2 - Podizanje razine informiranosti građana i institucija o instrumentima za zaštitu i promicanje ljudskih prava te olakšavanje pristupa pravosudu i

javnopravnim tijelima (u dalnjem tekstu: Posebni cilj 2.) – 67%, zatim u Posebnom cilju 4. - Unaprjeđenje suradnje s organizacijama civilnog društva i medijima u zaštiti ljudskih prava i suzbijanju diskriminacije (u dalnjem tekstu: Posebni cilj 4.) – 50% te u Posebnom cilju 1. - Poboljšanje učinkovitosti javne uprave i pravosuđa za djelovanje u području zaštite ljudskih prava (u dalnjem tekstu: Posebni cilj 1.) – 44%.

U odnosu na nositelje prihvaćenih i djelomično prihvaćenih aktivnosti to izgleda ovako:

- Ured – 18 aktivnosti
- Ministarstvo znanosti i obrazovanja – 3 aktivnosti
- Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Agencija za elektroničke medije i Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva – po 1 aktivnost.

Također, objašnjeno je kako su zaprimljeni prijedlozi odbijani prema više osnova, a neke od njih su:

- tematski ne odgovaraju predmetnim dokumentima;
- takva ili slična aktivnost se provodi kroz druge dokumente / redovno poslovanje TDU;
- razmotriti će se uključivanje u naredne provedbene dokumente;
- u skladu sa raspoloživim finansijskim i ljudskim resursima nije moguće prihvatanje prijedloga ili
- nije zaprimljeno očitovanje.

Na kraju izlaganja je naglasila da su ranije dostavljeni materijali u kojima su vidljiva sva dostavljena očitovanja na zaprimljene komentare, a na preostala pitanja će se pokušati odgovoriti u okviru rasprave.

Točka 3. Rasprava

Zamjenica voditelja je zahvalila na izlaganju te dodala da u pobrojanim djelomično prihvaćenim i prihvaćenim aktivnostima nisu navedene one projektne aktivnosti koje su planirane za provedbu nakon 2025. godine, odnosno u 2026. i 2027. godini. U ranije dostavljenim očitovanjima su navedene i takve aktivnosti te će pojedine aktivnosti koje su smatrane važnima biti provedene, samo ne u provedbenom razdoblju ovih dokumenata. Ured smatra da je prezentirani raspon prihvatanja aktivnosti prilično dobar i da je vidljiv značajan napredak u odnosu na Drugi Nacrt i u odnosu na Akcijske planove za 2023. godinu.

Vezano uz Posebni cilj 3. Jačanje mehanizama praćenja i provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, treba spomenuti da u tom području imamo važan dokument, *Operativne programe nacionalnih manjina* koji je izrađen u suradnji sa predstvincima nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru te se kroz izvješće o provedbi može vidjeti da je u visokoj fazi provedbe.

Također, dva važna zahtjeva koja su se ticala praćenja preporuka međunarodnih mehanizama zaštite ljudskih prava su prihvaćena. Nije bilo moguće zadovoljiti sve ono što je traženo ali čini nam se da idemo ka tome da u idućem periodu imamo definirano što točno podrazumijeva praćenje provedbe tih dokumenata. Nadalje je bilo važno osigurati financiranje organizacija civilnoga društva koje djeluju u području zaštite ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije te je i tu vidljiv napredak.

Potom je otvorila raspravu tj. otvorila prostor za pitanja ili nedoumice vezano uz Treći Nacrt.

Za riječ se javila Marina Kovačević, Autonomna ženska kuća. Osvrnula se na upit koji je poslan Uredu vezano uz konkretizaciju rodne perspektive u dokumentima, a na koji nije zaprimljen pisani odgovor. Upit je može li se dobiti pismeni odgovor s obzirom na nabrojane razloge odbijanja predloženih aktivnosti (npr. da ne odgovaraju tematski ili da su u budućim planovima). Autonomna ženska kuća želi znati koji je stav Ureda prema predloženim aktivnostima, odnosno zašto nisu prihvaćene. Iz ovoga što je vidljivo, aktivnosti koje su usmjerene na rodno nasilje i zaštitu žena od nasilja su postojeće aktivnosti koje kroz svoje projekte provodi Ministarstvo unutarnjih poslova.

Zamjenica voditelja je zahvalila na komentaru i obrazložila da nije zaprimljen odgovor jer u upitu nije niti navedena konkretna aktivnost na koju bismo se mogli osvrnuti. Upit sadrži opći dojam i komentar da spomenute teme nisu dovoljno zastupljene u dokumentima. Također, željeli smo odgovoriti na ovaj način, na sastanku Radne skupine.

S jedne strane je pitanje do koje mjere ovi dokumenti ulaze u problematiku rodno uvjetovanog nasilja. Ako je u pitanju diskriminacija žena Ured stoji iza dojma da se ovaj, ali i drugi dokumenti Ureda bave pitanjima diskriminacije žena. Npr. u Nacionalnom planu za uključivanje Roma, za razdoblje od 2021. do 2027. godine se nalazi cijeli set aktivnosti koje se tiču upravo nasilja u obitelji i problematizira ga kao rodno uvjetovano nasilje.

S druge strane, ako se govori o pravnom okviru na koji se Autonomna ženska kuća poziva u upitu, izlazi se iz nadležnosti Ureda. Ako se pristupa iz pozicije prokazivanja diskriminacije žena, pa slijedom i nasilja kao povezanog s tom diskriminacijom tada ovaj dokument i drugi dokumenti Ureda to i čine. Ako se pristupa iz perspektive prevencije nasilja kao nasilja tada to nije tema koja bi ulazila u okvire ovih dokumenata. Ured ne pokušava umanjiti to pitanje, štoviše u svim aktivnostima Ureda se ukazuje na specifičan položaj žena i višestruku interseksijsku diskriminaciju poput diskriminacije Romkinja, tražiteljica međunarodne zaštite i sl.

Katarina Coha je još naglasila da Ured nije nikome odgovarao direktno na zaprimljene prijedloge već su sva očitovanja prikazana u materijalima koji su dostavljeni članovima i zamjenicima članova Radne skupine.

Za riječ se javila Cvijeta Senta, Centar za mirovne studije. Zahvalila je na dostavljenim materijalima i postavila upit vezano uz očitovanje na dio predloženih aktivnosti upućenih Ministarstvu pravosuda i uprave (u dalnjem tekstu: MPU), upućen predstavniku/ci MPU. Na neke od prijedloga odgovor MPU je „nismo u mogućnosti prihvatići niti provoditi“, te je pitanje što se nalazi u pozadini tog odgovora. Da li je riječ o nedostatku ljudskih resursa ili je u pitanju nešto drugo?

Za riječ se javio Ivan Novosel, Kuća ljudskih prava. Pohvalio je izradu materijala s očitovanjima i činjenicu da je i prethodno omogućena prilika za razgovor oko prijedloga aktivnosti. Smatra kako je to korak unaprijed pri izradi dokumenata no izražava žaljenje što nije bilo prilike održati bilateralne sastanke sa tijelima državne uprave da se otvorí prilika za razmjenu dodatnih argumenata za dane prijedloge. Također, u odnosu na prihvaćene aktivnosti svakako mislimo da je to korak u pravom smjeru na jačanju sustava zaštite ljudskih prava, a prepoznata je i volja Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva da se uključi u provedbu akcijskih planova.

Zatražio je i očitovanje na predloženu aktivnost koja se ne nalazi u dostavljenim materijalima, vezano uz dodatnu koordinaciju i rad na ratifikaciji preostalih međunarodnih dokumenata u području ljudskih prava, prije svega Europska socijalna povelja i Fakultativni protokol uz Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima.

Sljedeće pitanje je vezano uz jačanje sustava finansiranja organizacija civilnog društva, navedeno je da će Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva biti nositelj aktivnosti „Institucionalno i programsko finansiranje aktivnosti organizacija civilnog društva“ no nije naveden opis te aktivnosti. Također, doista je dobro da je u planu raspisivanje otvorenog poziva.

Za riječ se javila Dragana Milunić Pakozdi, Ministarstvo pravosuđa i uprave. Vezano uz upit gđe Sente, zatražit će se dodatna očitovanja nadležne uprave pa će se MPU pismeno očitovati.

Zamjenica voditelja je zahvalila svima na komentarima. Napomenula je da Ured planira u okviru projektnih aktivnosti izradu više analiza, između ostalog i analizu učinkovitosti sustava pri čemu se misli i na zakonodavni i na institucionalni okvir vezano uz suzbijanje diskriminacije. Pored suzbijanja diskriminacije analiza će obuhvatiti i područje govora i zločina iz mržnje te područje suzbijanja trgovanja ljudima. U okviru analize biti će analizirana i sudska praksa u Republici Hrvatskoj.

Za riječ se javila Cvijeta Senta, Centar za mirovne studije. Razjasnila je da je upit bio vezan konkretno uz prijedloge „Izraditi analizu / evaluaciju sudske prakse koja bi pokazala koliko je sam Zakon o suzbijanju diskriminacije učinkovit“ i „Analiza usklađenosti zakonodavnog okvira s preporukama koje su upućene Republici Hrvatskoj, vezano uz rad Pučke pravobraniteljice odnosno posebnih pravobraniteljstava u Republici Hrvatskoj“, odnosno uz nemogućnost provođenja od strane MPU.

Zamjenica voditelja je odgovorila da se prijedlog vezan uz praćenje preporuka Pučke pravobraniteljice smatra prihvaćenim jer praćenje provedbe preporuka radi Ured putem upitnika koji je upućen svakom tijelu kojem je Pučka pravobraniteljica uputila svoju preporuku. Ured pučke pravobraniteljice je dobio uvid u upitnike i svakako će se zadržati ta suradnja. Upitnik obuhvaća i detaljan opis provedbe preporuka, a po prikupljanju svih odgovora biti će izrađeno izvješće o provedbi preporuka. Ove godine je prvi ciklus takvog prikupljanja podataka, a dugoročno se želi postići ujednačenost u kriterijima među tijelima državne uprave vezano uz to kada se smatra da je određena preporuka provedena.

Nadalje, vezano uz bilateralne sastanke koji su spomenuti na prošlom sastanku Radne skupine, došlo je do nesporazuma. Ti sastanci su podrazumijevani kao sastanci između Ureda kao koordinativnog tijela i tijela državne uprave za koje bi bilo potrebno preuzimanje dodatne obaveze. Prostor za razgovor kako će se pojedine aktivnosti dalje prevoditi, npr. vezano uz praćenje međunarodnih konvencija, je zamišljen u okviru sjednica Savjeta za ljudska prava. Potrebno je obaviti takve razgovore i zahvaljujemo Uredu potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske i Ministarstvu vanjskih i europskih poslova što su bili spremni prihvatiti ovakav format rasprave kako bismo došli do rješenja koje bi svima bilo zadovoljavajuće.

Tajnica Radne skupine se nadovezala i objasnila da je odgovor na spomenuti prijedlog bio dostavljen u okviru prošlog kruga očitovanja te je glasio da će se te teme obradivati u okviru sjednica Savjeta za ljudska prava te će se nastaviti razgovori s Ministarstvom vanjskih i europskih poslova vezano uz ratifikaciju dokumenata. Također, ratifikacija dokumenata izlazi iz okvira ovih akcijskih planova.

Za riječ se javio Nemanja Relić, Ured potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske. Potvrdio je da je Savjet za ljudska prava otvoren za raspravu o navedenoj temi uz napomenu da Savjet za ljudska prava ne može dati okvir za raspravu već je platforma za raspravu. No, kroz takve razgovore će se pokušati definirati prihvatljiv okvir uključivanja javnosti i organizacija civilnoga društva u procesu pripremanja izvještaja i suradnje na provedbi preporuka. Također, Savjet za ljudska prava može osnovati užu radnu skupinu koja bi se bavila tim pitanjem.

Za riječ se javio Ivan Novosel, Kuća ljudskih prava. Zahvalio je na odgovorima te predložio da se u okviru ovih dokumenata naprave predradnje, da se vidi u kojoj mjeri sustav već odgovara onome što se propisuje na međunarodnoj razini i da se naprave potrebni koraci za reforme tamo gdje je potrebno. U tom kontekstu bi bilo dobro uključiti u dokumente aktivnost kojom bi se ispunili preduvjeti za ratifikaciju barem revidirane Europske socijalne povelje i Fakultativnog protokola uz Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima. Može se na razini Savjeta za ljudska prava i osnovati predložena uža radna skupina da se ne opterećuju sjednice Savjeta za ljudska prava.

Za riječ se javila Martina Krnić, Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova ističe da ne postoji dokument koji bi se odnosio na LGBT populaciju te apelira da se dodaju aktivnosti koje se odnose na LGBT populaciju. Također, na ranije dane prijedloge aktivnosti upućene Ministarstvu zdravstva nije zaprimljeno očitovanje. Uredu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova je bitno da se LGBT populacija prepozna i u ovim dokumentima te da se svugdje gdje se spominju ranjive skupine vodi briga i o njima. Nastavno na očitovanje gdje je dan prijedlog uključivanja u provedbu određenih aktivnosti u obliku partnerstva, posebno kada je riječ o edukacijama, Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova i dalje izražava spremnost i želju sudjelovati na taj način gdje god je riječ o ravnopravnosti spolova i LGBT populaciji.

Zamjenica voditelja je zahvalila na komentaru i ponudi za sudjelovanjem u provedbi aktivnosti. Gdje god bude moguće uključiti će se Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Za riječ su se javili predstavnici Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Marko Paškvan i Romana Kuzmanić Oluić. Zahvalili su na do sada pripremljenim dokumentima i iznesenim komentarima i primjedbama u dosadašnjoj raspravi te izrazili potporu Uredu u svemu što planira činiti, a posebno vezano uz međunarodne ugovore i daljnje izvještavanje. Vezano uz upit o ratifikaciji revidirane Europske socijalne povelje i Fakultativnog protokola uz Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima, Ministarstvo je u specifičnom položaju kao kanal između međunarodnog prava i instrumenata i njegove implementacije u Republici Hrvatskoj. Između stoji resorno nadležno tijelo državne uprave koje Ministarstvo svakako potiče da napravi analizu i da raspravi poziciju prema spomenutim dokumentima. Prije 7-8 godina je organizirano i dogadanje u Hrvatskom saboru na tu temu i dano je obećanje tada nadležnih u tim tijelima državne uprave da će se o tome razgovarati i da će se ti dokumenti pripremiti te da će se napraviti analize, međutim do danas se to nije dogodilo. Stoga podržavamo prijedlog koji je dan da se u okviru uže radne skupine radi na ovim temama jer Ministarstvo ne može samo inzistirati na službenoj ratifikaciji.

Zamjenica voditelja je zahvalila na komentaru. Spomenuto pitanje nadležnosti će svakako biti početak rasprave kada se kreće razgovarati o koordiniranom praćenju provedbe preporuka po različitim mehanizmima zaštite ljudskih prava. Po pitanju nadležnosti Ministarstvo vanjskih i europskih poslova ima svoj dio nadležnosti koji se odnosi na komunikaciju prema međunarodnim organizacijama, a nadležna tijela državne uprave imaju svoj dio nadležnosti i to su početne pozicije od kojih se kreće.

Vezano uz revidiranu Europsku socijalnu povelju, ono što možemo učiniti od strane Ureda je postaviti to pitanje nadležnom tijelu državne uprave, odnosno Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike i vidjeti da li postoji mogućnost da prijedlog Kuće za ljudska prava vezano uz pripremne radnje uđe u ove dokumente.

Za riječ se javila Romana Kuzmanić Oluić, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova. Vezano uz aktivnost *1.1.5. Koordinacija implementacije preporuka medunarodnih i regionalnih mehanizama zaštite ljudskih prava*, Ministarstvo bi revidiralo tekst. U fokusu aktivnosti su preporuke, a bez obzira na preporuke Republika Hrvatska ima obvezu provođenja onoga što smo ratificirali, te bi se aktivnost proširila u smjeru da bude kompleksnija i odražava tu obvezu.

Zamjenica voditelja je zahvalila na prijedlogu i podržala ga. Naglasila je da doista tu aktivnost smatra zajedničkom aktivnosti Ministarstva vanjskih i europskih poslova i Ureda potpredsjednice Vlade Republike Hrvatske, odnosno Savjeta za ljudska prava.

Budući da nije bilo dodatnih komentara zamjenica voditelja je zahvalila svima koji su se uključili u raspravu i otvorila sljedeću točku dnevnog reda.

Točka 4. Predstavljanje Trećeg nacerta Akcijskih planova

Zamjenica voditelja je zamolila tajnicu Radne skupine da predstavi Treći Nacrt.

Na početku izlaganja tajnica Radne skupine je navela kako će predstaviti broj aktivnosti u Trećem Nacrtu po nositeljima aktivnosti i pregled tipa aktivnosti, a zatim će predstaviti kratak pregled aktivnosti koje spominju određene najčešće diskriminirane skupine i područja diskriminacije kako se navode u Izvješćima Ureda pučke pravobraniteljice i posebnih pravobraniteljica.

Prvo je predstavljen broj aktivnosti u Nacrtu Akcijskog plana zaštite i promicanja ljudskih prava za 2024. i 2025. godinu (u dalnjem tekstu: APLJP). APLJP sadrži ukupno 55 aktivnosti podijeljenih na 18 nositelja aktivnosti te je najveći broj aktivnosti sadržano u Posebnom cilju 1, odnosno ukupno 33 aktivnosti. Nositelji sa najviše aktivnosti su Ured (18 aktivnosti) i Ministarstvo unutarnjih poslova (8 aktivnosti).

Također, skrenula je pažnju na izostajanje Ministarstva kulture i medija, a koje je ranije bilo nositelj aktivnosti u APLJP. Tome je tako jer se pri procesu prikupljanja podataka o finansijskim sredstvima ispostavilo da su iste aktivnosti već sadržane u Akcijskom planu razvoja kulture i medija, stoga nije moguće te aktivnosti pratiti i kroz APLJP.

Nadalje, spomenula je kako se u ovoj fazi uključila Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, koja je pristala biti nositelj prijedloga aktivnosti vezano uz pružanje institucionalne podrške organizacijama civilnoga društva kroz raspisivanje natječaja.

Potom se osvrnula na Nacrt Akcijskog plana suzbijanja diskriminacije za 2024. i 2025. godinu (u dalnjem tekstu: APSD). Izložila je kako APSD sadrži ukupno 34 aktivnosti podijeljenih na 9 nositelja aktivnosti te da je veći broj aktivnosti sadržano u Posebnom cilju 6, odnosno ukupno 18 aktivnosti. Nositelji sa najviše aktivnosti su Ured (16 aktivnosti) te Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo znanosti i obrazovanja (po 5 aktivnosti).

U odnosu na tip aktivnosti, napomenula je da neke aktivnosti mogu biti svrstane u više kategorija, ako npr. aktivnost obuhvaća i izradu priručnika i provođenje edukacija ili javnu prezentaciju. Treba napomenuti da postoje i aktivnosti koje se ne mogu podvesti pod ove kategorije, kao što su npr. aktivnosti vezane uz finansijsku podršku organizacijama civilnoga društva.

U oba dokumenta je planirano najviše edukativnih aktivnosti/preventivnih programa (APLJP – 25 aktivnosti, APSD – 15 aktivnosti). Zatim u APLJP slijede istraživanja i analize (12 aktivnosti), javni događaji (10 aktivnosti), sastanci i koordinacije te ostale aktivnosti. U APSD slijede sastanci (4 aktivnosti), izrada priručnika (4 aktivnosti), istraživanje i analize te ostale aktivnosti.

Potom je izložila prikaz aktivnosti prema najčešćoj osnovi diskriminacije, odnosno broj aktivnosti u Trećem Nacrtu u kojima se spominje navedena osnova diskriminacije: rasa/etnička pripadnost/nacionalna pripadnost/boja kože, spol/ bračni ili obiteljski status, zdravstveno stanje/ Invaliditet, Dob – starije osobe / djeca i mladi te spolna orijentacija/ rodni identitet i izražavanje (LGBTIQ). U oba dokumenta najviše aktivnosti je vezano uz suzbijanje diskriminacije temeljem rase/etničke pripadnosti/nacionalne pripadnosti/boje kože odnosno dobi – djeca i mladi.

Prikazane su i aktivnosti prema području u kojem najčešće dolazi do diskriminacije, odnosno broj aktivnosti u Trećem Nacrtu koje su vezane uz navedeno područje: pristup dobrima i uslugama, pravosude, obrazovanje, socijalna skrb, javno informiranje i mediji te rad i zapošljavanje. U oba dokumenta najviše aktivnosti je vezano uz suzbijanje diskriminacije u pristupu dobrima i uslugama te pravosuđu.

Također, napomenula je kako su u Prilogu 3. APLJP i APSD navedene aktivnosti tijela državne uprave koje se provode u okviru drugih strateških dokumenata, a koje obuhvaćaju područja i ciljane skupine koje pratimo kroz ove dokumente.

Za kraj izlaganja je skrenula pažnju na to da se ne mogu sve aktivnosti razvrstati po spomenutim kategorijama jer neke od njih imaju zajednički nazivnik zaštitu i promicanja ljudskih prava odnosno suzbijanje diskriminacije i govora/zločina iz mržnje. No, iako kao takve nemaju konkretno navedenu ciljanu skupinu, samim podizanjem svijesti o ljudskim pravima/diskriminaciji neposredno dolazi do pozitivnog utjecaja i na sve ranjive skupine izložene diskriminaciji.

Točka 5. Rasprava

Zamjenica voditelja je zahvalila na izlaganju. Dokumente koji su opširni i teški za čitati su na ovaj način sažeti i prikazani u skladu s predmetom interesa Radne skupine. Važno je reći da se svi pregledi koji su rađeni rade u analitičke svrhe, a kako je već i naglašeno doista nije moguće uvijek definirati da li je neka aktivnost usmjerena točno određenoj skupini. To bi bio i dio odgovora Autonomnoj ženskoj kući i Pravobraniteljici za ravnopravnost spolova, naprsto je potrebno kod aktivnosti odlučiti da će biti više usmjerena jednoj skupini, što ne isključuje da se u istoj aktivnosti vodi briga i o specifičnim podskupinama kao što su npr. žene ili djeca. Svakako će se voditi računa da to bude navedeno kao napomena kako bi bilo jasno da se vodi računa o najranjivijima u društvu te da sve aktivnosti Ureda pratimo i po dobi i po spolu, itd., te nije nužno da uvijek bude izražen takav pokazatelj da bi se podaci prikupljali na taj način i da bi se izvještavalo opširnije od onoga što pratimo pokazateljima.

Potom je otvorila raspravu tj. otvorila prostor za pitanja ili nedoumice vezano uz Treći Nacrt.

Za riječ se javila Martina Krnić, vezano uz spomenuto praćenje temeljem više karakteristika, Ured pravobraniteljice za ravnopravnost spolova se slaže s prijedlogom da to bude dodatno naglašeno u tekstu dokumenata.

Zamjenica voditelja je zahvalila na komentaru. U aktivnostima Ureda se takvo praćenje doista podrazumijeva, no svakako će se radi boljeg razumijevanja dodati navedeno.

Za riječ se javila Cvijeta Senta, Centar za mirovne studije, s upitom za pojašnjenje aktivnosti *6.1.1. Izrada unaprjeđenog alata za praćenje govora i zločina iz mržnje*. Odnosno, za sada nije jasno da postoji alat za praćenje govora i zločina iz mržnje pa je pitanje što podrazumijeva unaprjeđenje alata. Centar za mirovne studije pozdravlja aktivnosti, vrlo su konkretnе i jedino što možda ne bi trebalo biti dio dokumenata su redovne aktivnosti koje se provode kroz rad tijela državne uprave, npr. sastanci Radne skupine za praćenje zločina iz mržnje.

Zamjenica voditelja je zahvalila na komentaru i odgovorila kako je alat za praćenje govora i zločina iz mržnje u ovom trenu tablica koju objedinjuje Ured prema dostavljenim podacima Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pravosuđa i uprave i Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, odnosno način na koji se obrađuju i objavljaju podaci vezano uz govor i zločin iz mržnje. Unaprjeđenje svakako podrazumijeva prikupljanje/iskazivanje više informacija nego što se sada iskazuje, npr. socio-demografska obilježja o počiniteljima, ali opis aktivnosti je ostao općenit jer nam tek predstoji odrediti što će točno biti učinjeno. U svakom slučaju, kada se jasno definira doseg unaprjeđenja, to će biti raspravljanje u okviru rada radnih skupina.

Nadalje se osvrnula na aktivnosti koje se podrazumijevaju pod redovne aktivnosti tijela državne uprave, a nalaze se u dokumentima. S jedne strane takve aktivnosti su uglavnom dio paketa koji obuhvaća i aktivnosti koje ne ulaze u redovan rad, dok s druge strane i održavanje redovitih sastanaka radnih skupina troši ljudske resurse. No, postoji i element unaprjedenja u područjima koji treba biti raspravljan i dogovoren na sastancima radnih skupina te je iznimno važno da se takvi sastanci dodatno prate. Tim više što poslovnicu dozvoljavaju održavanje dodatnih tematskih sastanaka i to je nešto što u narednom periodu Ured planira češće koristiti.

Budući nije bilo dodatnih komentara zamjenica voditelja je zahvalila svima koji su se uključili u raspravu i otvorila sljedeću točku dnevnog reda.

Točka 6. Informacija o dalnjim koracima i zatvaranje sastanka

U Točci 6., zamjenica voditelja je naglasila da su sada APLJP i APSD pripremljeni za upućivanje u javnu raspravu te će daljnja suglasnost biti zatražena prvenstveno od nositelja aktivnosti, odnosno tijela državne uprave.

Od tijela državne uprave očekuje se da do 10. studenog 2023. godine dostave suglasnost na upućivanje dokumenata u javnu raspravu te najavni PFU obrazac.

Od neovisnih članova Radne skupine, očekuje se da do 10. studenog 2023. godine dostave mišljenje na Treći Nacrt.

Ured će izraditi objedinjeni najavni PFU obrazac, uputiti dokumente u javnu raspravu, izraditi izvješće o provedenoj raspravi te finalizirati dokumente i tražiti očitovanja/suglasnosti za upućivanje u proceduru usvajanja od strane Vlade Republike Hrvatske. Svi materijali biti će dostavljeni u skladu s Poslovnikom.

Za riječ se javio Ivan Novosel, Kuća ljudskih prava. Zahvalio je na jasnom pregledu sljedećih koraka i izrazio nadu da će dokument biti usvojen početkom iduće godine kako bi se što ranije počelo s implementacijom. Nadalje je uputio sugestiju da se u vrijeme savjetovanja s javnošću održi javni događaj na kojem će se okupiti šira zajednica organizacija civilnog društva koje se bave temama iz područja zaštite ljudskih prava i suzbijanja diskriminacije, a kako bi im se približilo i pokazalo što se planira raditi u narednom razdoblju, kao i da se iskoristi prilika za dobivanjem dodatnih komentara i sugestija koji bi mogli dodatno unaprijediti ove dokumente.

Zamjenica voditelja se zahvalila na sugestiji uz napomenu da je planirano održavanje regionalnih sastanaka sa županijskim koordinatorima za ljudska prava i organizacijama civilnoga društva na kojima će dokumenti biti predstavljeni. Prijedlog za održavanje dodatnog javnog događaja će se razmotriti te ako bude moguće održati će se i takva rasprava.

Zamjenica voditelja se zahvalila prisutnima na sudjelovanju te zaključila sastanak u 12:05 sati.

KLASA: 004-01/23-01/03
URBROJ: 50450-01/17-23-222
Zagreb, 20. studenog 2023.